

ти розгляд справи та завадити ефективному судовому захисту своїх прав фізичними та юридичними особами.

Приходимо до висновку щодо необхідності подальших наукових досліджень у даному напрямку для встановлення умов та чітких дій, які допоможуть запобігати дестабілізації в середині держави та істотному порушенню прав людини, передбачених Конвенцією про захист прав і основоположних свобод.

Список використаної літератури:

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України корона вірусу COVID-19» від 11 березня 2020 року № 211. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF>
2. Наказ голови Приморського районного суду міста Одеси № 14/с від 16 березня 2020 року «Про організацію роботи Приморського районного суду міста Одеси на час карантину». Електронний ресурс. Режим доступу: <https://pm.od.court.gov.ua/sud1522/pres-centr/new/909203/>
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) № 540-IX. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20>
4. Цивільний процесуальний кодекс України в редакції від 02.04.2020 року. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

Ключові слова: правосуддя, судовий захист, права та інтереси осіб, суд, карантин, зловживання процесуальними правами.

Ключевые слова: правосудие, судебная защита, права и интересы лиц, суд, карантин, злоупотребление процессуальными правами.

Key words: justice, judicial protection, rights and interests of person, court, quarantine, abuse of procedural rights.

УСТЮШЕНКО СТЕЛЛА ЕРІКІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри цивільного процесу*

ДОДАТКОВЕ РІШЕННЯ ПРО СУДОВІ ВИТРАТИ

Суд першої інстанції, вирішуючи спір по суті, повинен в резолютивній частині рішення окрім вирішення позовних вимог, вирішити й низку питань процесуального характеру, серед яких – питання про розподіл судових витрат.

Якщо питання про розподіл судових витрат помилково не було вирішене судом у рішенні по суті спору, даний недолік може бути усунений шляхом ухвалення додаткового рішення (п. 3 ч. 1 ст. 270 ЦПК). Хоча

це прямо не передбачено нормами ЦПК, але не лише суд першої інстанції може ухвалити додаткове рішення з питань розподілу судових витрат, а й суди вищестоящих інстанцій ухвалюють з даного питання додаткові постанови.

Додаткове рішення не може змінити суті основного рішення або містити в собі висновки про права та обов'язки осіб, які не брали участі у справі, чи вирішувати вимоги, не досліджені в судовому засіданні. Додаткове рішення може ухвалити лише той склад суду, що ухвалив рішення в даній справі [1].

Однією з новел чинної редакції ЦПК України є закріплення спеціальної судової процедури, призначеної для вирішення питання про розподіл судових витрат.

Так, відповідно до ст. 246 ЦПК, якщо сторона з поважних причин не може подати докази, що підтверджують розмір понесених нею судових витрат до закінчення судових дебатів у справі, суд за заявою такої сторони, поданою до закінчення судових дебатів у справі, може вирішити питання про судові витрати після ухвалення рішення по суті позовних вимог.

Для вирішення питання про судові витрати суд призначає судові засідання, яке проводиться не пізніше двадцяти днів з дня ухвалення рішення по суті позовних вимог [2]. За результатами проведення цього засідання суд ухвалює додаткове рішення.

У зв'язку з цим, І.В. Андронов слушно відзначив, що додаткове рішення з питань судових витрат може ухвалюватися не лише у випадку наявності недоліків основного рішення, а і за спеціальним клопотанням сторони у справі. В такому випадку суд в основному рішенні не вирішує питання про витрати не через помилку, а свідомо, за клопотанням сторони у справі. Тоді ухвалення додаткового рішення є не засобом усунення недоліку основного рішення, а процесуальним засобом реалізації прав учасників процесу [3, с. 156].

Отже необхідно розрізняти додаткове рішення з питання розподілу судових витрат, яке ухвалюється судом з метою усунення недоліків основного рішення та додаткове рішення з питання розподілу судових витрат, яке ухвалюється судом за клопотанням учасників справи. У першому випадку додаткове рішення може бути ухвалено за заявою учасників справи, поданою після ухвалення основного рішення, чи з власної ініціативи суду на підставі тих доказів про понесені судові витрати, що вже наявні в матеріалах справи. Тобто подаючи заяву про ухвалення додаткового рішення після ухвалення основного рішення, сторона не може надавати суду додаткових доказів про понесені нею судові витрати, адже виправлення недоліку судового рішення не може здійснюватися на підставі додаткових доказів. Водночас додаткове рішення про розподіл судових витрат як процесуальний засіб реалізації прав учасників процесу ухвалюється на підставі заяви сторони судового процесу. При цьому під час вирішення даного питання сторона має право і навіть повинна надати суду нові докази про понесені нею судові витрати. Такі докази подаються протягом п'яти днів після ухвалення основного рішення суду. У разі неподання відповідних доказів протягом

встановленого строку така заява залишається без розгляду (ч. 8 ст. 141 ЦПК). Слід зазначити, що у випадку надходження від учасника справи клопотання про призначення судового засідання для вирішення питання про судові витрати, суд в своєму основному рішенні все одно повинен здійснити розподіл судового збору, у додатковому рішенні вирішується лише питання про розподіл витрат, пов'язаних з розглядом справи.

Необхідно зазначити, що вирішення судом питання про призначення судового засідання для розподілу судових витрат напряду залежить від результату вирішення позовних вимог. Так, якщо суд ухвалив рішення на користь тієї особи, яка заявила клопотання про проведення судового засідання для вирішення питання про розподіл судових витрат, то дане клопотання підлягає задоволенню. Якщо ж клопотання надійшло від особи, яка програла справу, а інша сторона надала суду необхідні докази на підтвердження понесених нею судових витрат, питання про судові витрати має бути вирішене в основному рішенні суду, а в клопотанні про призначення судового засідання для вирішення питання про судові витрати необхідно відмовити.

Таким чином, якщо додаткове рішення слугує засобом виправлення недоліків основного рішення, воно ухвалюється судом за ініціативи учасників справи або самого суду та повинно стосуватися розподілу усіх судових витрат, якщо ж додаткове рішення є засобом реалізації прав учасників судового процесу, воно ухвалюється лише за ініціативою сторони та стосується лише витрат, пов'язаних з розглядом справи.

Список використаної літератури:

1. Про судові рішення у цивільній справі: постанова Пленуму Верховного Суду України від 18.12.2009 р. № 14 // Вісник Верховного Суду України. – 2010. – № 1. – С. 4.
2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-41, 42. – Ст. 492.
3. Андронов І.В. Судові рішення в цивільному процесі України: монографія. – Одеса: Юридична література, 2018. – 372 с.

Ключові слова: цивільний процес, цивільна справа, судові рішення, судові витрати, розподіл витрат, судові засідання.

Ключевые слова: гражданский процесс, гражданское дело, судебное решение, судебные расходы, распределение расходов, судебное заседание.

Key words: civil procedure, civil case, court decision, court costs, cost sharing, court hearing.